

К священной речи – Вач
Ригведа X, 125

ऋग्वेदसंहिता। वाक्सूक्तम्

अहं रुद्रेभिर्वसुभिश्चराम्यहमादित्यैरुत विश्वदेवैः ।

अहं मित्रावरुणोभा विभर्म्यहमिन्द्राग्नी अहमश्विनोभा ॥ १ ॥

अहं सोममाहनसं विभर्म्यहं त्वष्टारमुत पूषणं भगम् ।

अहं दधामि द्रविणं हविष्मते सुप्राव्ये यजमानाय सुन्वते ॥ २ ॥

āhanas – обильный, тучный, набухающий, бьющий через край;
draviṇa n – подвижность, богатство, деньги, собственность, сила;
haviṣmant – жертвующий, жертвенный;
prāvi – внимательный, заботливый;
yajamāna (p.pr.act. Ā. от √yaj) – жертвующий, жертвователь;

अहं राष्ट्री संगमनी वसूनां चिकितुषी प्रथमा यज्ञियानाम् ।

तां मा देवा व्यदधुः पुरुत्रा भूरिस्थात्रां भूर्यवेशयन्तीम् ॥ ३ ॥

rāṣṭrī f – госпожа, повелительница;
saṅgamana – собирающий воедино; n объединение,;
cikitvaṃs – знающий, понимающий, сведущий;
yajñīya – достойный жертвоприношения;
vi√dhā III P. – разделять, распределять, расчленять;
puruṭrā adv. - по многим местам, в разные места;
bhūri – многочисленный, большой, богатый;
bhūri-sthātra – вездесущий, имеющий много пристанищ;
ā√viś VI P. – проникать во ч.-л. (здесь p.praes. от caus.);

मया सो अन्नमत्ति यो विपश्यति यः प्राणिति य ई शृणोत्युक्तम् ।

अमन्तवो मां त उप क्षियन्ति श्रुधि श्रुत श्रद्धिवं ते वदामि ॥ ४ ॥

prāṇ (pra√ṇ) II P. – дышать;
mantu f- мысль, понимание;
upa√kṣi II P. – жить, зависеть от (+Acc.);
śraddhiva – достойное веры (от śraddhā - вера);

अहमेव स्वयमिदं वदामि जुष्टं देवेभिरुत मानुषेभिः ।

यं कामये तंतमुग्रं कृणोमि तं ब्रह्माणं तमृषिं तं सुमेधाम् ॥ ५ ॥

juṣṭa – желанный, приятный (р.р. от √juṣ – любить, наслаждаться);
√kāmayā I Ā. (caus. от √kam) – любить, хотеть, желать;
ugra – могучий, ужасный;
sumedhas (Acc.sg. sumedhām) – очень умный, обладающий мудростью;

अहं रुद्राय धनुरा तनोमि ब्रह्मद्विषे शरवे हन्तवा ऊ ।

अहं जनाय समदं कृणोम्यहं द्यावापृथिवी आ विवेश ॥ ६ ॥

brahmadviṣ – ненавидящий священное знание (brahman);
śaru f – стрела;
u, ī – усилительная частица;
samad f – спор, борьба, (зд. поэтическое состязание);
dyāvapṛthivī – du. небо и земля;

अहं सुवे पितरमस्य मूर्धन्मम योनिरप्स्व ऋन्तः समुद्रे ।

ततो वि तिष्ठे भुवनानु विश्वोतामूं द्यां वर्ष्मणोप स्पृशामि ॥ ७ ॥

√sū II Ā. – производить, рождать, давать урожай;
mūrdhan m – вершина, голова;
anuvi√ṣṭhā I P. – распространяться по (+Acc.);
bhuvana n – бытие, мир, вселенная (здесь Acc.pl);
varṣman m – вершина, темя;
ura√sparś VI P. – касаться, трогать, доставать до;

अहमेव वात इव प्र वाम्यारभमाणा भुवनानि विश्वा ।

परो दिवा पर एना पृथिव्यैतावती महिना सं बभूव ॥ ८ ॥

vāta m – ветер;
pra√vā I P. – веять, дуть;
ā√rabh I Ā. – охватывать;
paras – дальше, вдали;
enā – f In.sg. от enad;
etāvant – такой, столь большой, великий;
mahin m, n – величие, величина.